

brezplačni izvod | letnik 10, številka 4

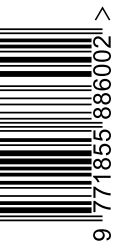
december 2019

Modri Jan

revija za spoznavanje in ohranjanje narave

od 4 do 12 let

39

Draga prijatelj in prijateljica, revije Modri Jan, te kaj zebe? V času, ko pripravljam to številko revije, je kljub temu, da je že november, kar malce pretoplo in vsak dan znova se narobe oblečem. Če imam bundo, mi je vroče, v vetrovki me hladi. Nikoli ni prav. In po pravici povedano si že pošteno želim kupa snega, da se bom lahko sankal, smučal, kepal in „omavžal“ svoje prijatelje: Puhca, Sončico in Packo Rijo. Morda se odpravim na izlet na Gorenjsko, v Kranjsko Goro ali Planico – tam je vedno dovolj snega. Ali pa na sprehod okoli Bohinjskega jezera, o katerem lahko več prebereš v tej številki revije. Po tako napornem sprehodu se mi bo zagotovo prilegla kranjska klobasa, znamenita slovenska jed, ki si jo najraje privoščim s kupom kislega zelja. Mmm, se tudi tebi cedijo sline?

Še nekaj ti moram povedati. Ta številka revije Modri Jan je zadnja. Skoraj deset let smo se družili, poučevali, štirikrat letno izvedeli kaj novega, zanimivega, koristnega. Čas je za nove izzive: s Puhcem, Sončico in Packo Rijo si bomo od napornega iskanja znanja in njegovega prenosa na vas, naše zveste bralce, najprej pošteno odpočili, nato pa razmislili o novih možnostih srečevanja. Do takrat pa ti kličemo – na svidenje in uživaj v veselem decembru!

Tvoj Modri Jan

Kazalo

Predstavljamo

GORENJSKA REGIJA	4
ZNAMENITOST REGIJE – KRANJSKA GORA	6
ZNAMENITOST REGIJE – SLAP PERIČNIK	8
ZNAMENITOST REGIJE – GRAD STRMOL	10

Kulinarična Slovenija

KRANJSKA KLOBASA	12
------------------	----

Vodna Slovenija

BOHINJSKO JEZERO	14
------------------	----

Glasbeni kotiček

SPOZNAJ INSTRUMENT – ČELO	16
SPOZNAJ GLASBENIKA – 2CELLOS	18

Grški bogovi

ATENA	20
-------	----

Bonton

KAKO SE OBNAŠAM NA SMUČIŠČU?	22
------------------------------	----

Bralni kotiček

STRIP	24
PESMICA	25
ZGodbica	26
PISMA MODREMU JANU	28

Poučno

SVETOVNI DAN VARNE UPORABE INTERNETA: 11. FEBRUAR	30
--	----

OBVESTILO ZA STARŠE

Spoštovani starši otrok, naročenih na revijo Modri Jan, obveščamo vas, da listate zadnjo številko revije Modri Jan, ki smo jo izdajali skoraj deset let. V tem času smo izčrpali teme, ki so razveseljevale vaše najmlajše in malo starejše, zato smo se odločili, da je čas za nove izzive.

O njih še razmišljamo in jih dograjujemo, želimo pa si, da bi bili ti vsaj tako uspešni kot je bila naša in vaša revija.

Želimo vam prijetne praznike!

Uredništvo revije Modri Jan

Predstavljamo

Gorenjska

Gorenjska regija se nahaja v severozahodnem delu Slovenije, ob zgornjem toku reke Save. Sestavlja jo osemnajst občin. Znana je po čudoviti naravni in kulturni dediščini, geografsko pa je zelo raznolika. Ima namreč alpske doline, gore, jezera, mesta, vasi in vasice, soteske, gorske grape, slapove ...

Hribovje, ki se razteza nad večjim delom gorenjske regije, se imenuje Julijske Alpe ali Julijci. Večina Julijcev sodi v Triglavski narodni park z najvišjim slovenskim vrhom in simbolom slovenstva, Triglavom. Na severnem delu, kjer Gorenjska meji na Avstrijo, pa sta drugi dve slovenski gorski verigi: Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe.

Skoraj polovica Gorenjske obsega območje Nature 2000. To pomeni, da gre za posebno, zaščiteno varstveno območje, na katerem želimo ohraniti živalske in rastlinske vrste.

Veš, kako visok je Triglav? Poišči podatek na spletu ali vprašaj starše.

Turistične znamenitosti Gorenjske

Na Gorenjskem lahko obiščeš Bled, Bohinj, Pokljuko, korita Mostnice, sotesko Vintgar, Kranjsko Goro, Škofjeloški grad in največje mesto v gorenjski regiji, Kranj, ki ima čudovito staro mestno jedro. V Kranju je živel tudi največji slovenski pesnik France Prešeren. Ostala večja mesta Gorenjske so Jesenice, Domžale, Tržič, Škofja Loka, Kamnik in Medvode. Na Brniku pa se nahaja osrednje slovensko letališče, ki vsako leto sprejme ali na pot pospremi skoraj milijon in pol potnikov.

Foto: Jošt Cantar, I feel Slovenia

Si vedel?

Gorenjska ima veliko smučarskih središč. Zagotovo poznaš Kranjsko Goro, kjer se od leta 1961 vsako leto odvija tekmovanje v alpskem smučanju za moške, Pokal Vitranc. Blizu Kranjske Gore je tudi Planica, kjer se vsako leto konča tekma za svetovni pokal v smučarskih skokih. Za koga pa ti navijaš?

Predstavljamo

Kranjska Gora

Kranjska Gora je ena od slovenskih občin. Leži na severozahodu Slovenije, na tromeji z Avstrijo in Italijo, ob vznožju Julijskih Alp in Karavank.

Je del Triglavskega narodnega parka. Njeno občinsko središče in največji kraj nosi isto ime – Kranjska Gora. To je gorski turistični kraj in svetovno znano zimsko-športno središče. V Kranjski Gori se vsako leto odvija tekma za svetovni pokal v alpskem smučanju za moške, Vitranc.

V bližini Kranjske Gore je **Planica**, ledeniška dolina v severozahodnem delu Julijskih Alp. Razteza se od naselja Rateče do planinske postojanke Dom v Tamarju. Dolina je najbolj znana po smučarskih skakalnicah. V Planici je tudi največja letalnica na svetu, ki je vsako leto v tekmi za svetovni pokal na vrsti kot zadnja.

Na planiških skakalnicah je bilo postavljenih veliko svetovnih rekordov, leta 1994 pa je bila na letalnici prvič presežena meja 200 metrov.

Predstavljamo

PRIPOROČAMO!

Sprehod od športnega parka Pišnica do jezera Jasna. Jasna je umetno jezero, ob njem pa stoji kip kozoroga, ob katerem lahko narediš zabavno fotografijo.

Predstavljamo

Slap Peričnik

Slap Peričnik je eden najvišjih in najlepših slovenskih slapov, do katerega se lahko odpravimo tudi peš; od koč pri Peričniku se do spodnjega slapa vzpnemo v samo desetih minutah. Ker voda slapu prši vse naokoli in so skale mokre, moramo biti v njegovi bližini previdni. Dobro je tudi, da smo oblečeni v vetrovko, če ne želimo biti mokri.

Slap Peričnik pravzaprav sestavljata dva slapova: *spodnji Peričnik* je visok 52 metrov, *zgornji Peričnik* pa 16 metrov. Če se izpod slapa podamo na nasprotni breg reke Bistrice ter nekaj deset metrov navzgor po melišču, lahko občudujemo slikovito podobo obeh slapov, ki kot dva mogočna stražarja čuvata ledeniško dolino Vrata.

Najlepšo podobo nam Peričnik nudi pozimi, zato ne oklevaj z obiskom. Takrat namreč celotna stena obeh slapov zamrzne in ustvari ledene kapnike. Stavim, da lepšega zimskega prizora še nisi videl!

Poznamo tudi podzemne slapove. Ti so v kraškem svetu, kjer so podzemne jame, v katerih tečejo vodotoki. V Sloveniji najdeš podzemni slap v Planinski jami in jami Pekel.

Predstavljamo

Slap Peričnik je
zaščiten kot naravna
dediščina.

Kako nastane slap?

Slap nastane, ko reka naleti na odpornejše kamnine, ki jih težje odstranjuje. Zato se oblikuje prag, preko katerega voda pada v obliki slapu. Za človeka so bili slapovi vedno čudo narave. Majhne slapove imenujemo kaskade, velike slapove pa katarakte. V Evropi ima največ slapov Norveška.

Predstavljamo

Grad Strmol

Grad Strmol leži na obronkih Dvorjanskega hriba v bližini Cerkelj na Gorenjskem. Ime je dobil po svojih prvih lastnikih, Strmolskih, in tako spada med redke gradove v Sloveniji, ki so skozi celoten obstoj ohranili slovensko ime.

Tudi sicer sodi med najstarejše in najbolj ohranjene gradove na Slovenskem in je le eden od dveh slovenskih gradov z originalno opremo. Star naj bi bil več kot 700 let, v njem pa je cela zbirka umetnin in predmetov izjemne vrednosti. Leta 2004 je bil grad razglašen za kulturni spomenik državnega pomena, obratuje pa tudi kot grajski hotel. Udobje plemiškega dvorca je na voljo za poroke, poslovna srečanja in raznovrstna slavlja – tudi praznovanja rojstnih dni.

Foto: Evropa.si

Predstavljamo

Ena od strmolskih zanimivosti je nagačen krokodil. Bil je hišni ljubljeneček, dokler ni pri skupnem kopanju ugriznil gospodarja in končal nagačen v salonski vitrini. Zdaj že pri vhodu prijazno pozdravi obiskovalce gradu.

Foto: brdo.si

Grajsko posestvo je prijetno tudi za enodnevni izlet. Ogled gradu je voden.

Kranjska klobasa

Kranjska klobasa je slovenska narodna mesna jed. Izhaja iz kulturne dediščine kolin, njeno ime pa pomeni 'mesna klobasa s Kranjskega'.

Kranjska klobasa izvira z območja Gorenjske, od tod pa se je v 19. stoletju preko osrednje Slovenije razširila po celi državi in celo čez njene meje. Od leta 2015 je zaščitena in se sme izdelovati le po posebnem pravilniku, ki natančno določa razmerje sestavin v klobasi. Njen zaščitni znak, po katerem jo ločimo od drugih sorodnih izdelkov, je lesena špila, ki spaja konce klobas. Špila je debela 2,5–3 milimetre, dolga 3–6 centimetrov, je odlomljena ali rezana.

Dober tek

Kranjsko klobaso pravilno kuhamo tako, da jo položimo v mrzlo vodo in kuhamo do vretja. Nato kozico odstavimo in klobaso pustimo v vodi še 10 minut. Postrežemo jo lahko s kislim praženim zeljem ali z žemljo in gorčico. Nekateri temu dodajo še nastrgan hren. Uporabimo jo lahko tudi v enolončnicah, z njo obložimo pico, jo dodamo solati ali pa naredimo sestavljena nabodala.

Ime
'kranjska klobasica'
lahko na Hrvaškem za
njihov izdelek te vrste
uporabljajo še do
leta 2030.

Bohinjsko jezero

Bohinjsko jezero je največje stalno in naravno jezero v Sloveniji. Je ledeniško-tektonskega nastanka, leži pa v osrčju Triglavskega narodnega parka. Njegov glavni pritok je reka Savica. Bohinjsko jezero je pretočno; iz njega teče reka Jezernica, ki se kmalu združi z reko Mostnico, skupaj pa tvorita reko Savo Bohinjko. Njegova največja dolžina je 4,3 kilometra, širina pa en kilometer.

Izlet okoli jezera traja nekaj ur z vmesnimi postanki in nudi čudovite razglede na okoliško hribovje. Narava je ne glede na letni čas čudovita. Jezero obdajajo obširni gozdovi, slapovi in soteske, razgledne točke in najvišji slovenski vrhovi. Bohinjsko jezero z okolico je tako priljubljena točka za preživljanje prostega časa: pohodništvo, plezanje, padalstvo, plavanje, veslanje, jadranje, potapljanje, tek ... Možnosti so praktično neomejene. Predvsem poleti, ko se jezero segreje, privablja množice turistov – kopalcev. Si že kdaj zaplaval v njem?

Si vedel?

- Ob koncu zadnjega ledeniškega obdobja je bilo Bohinjsko jezero približno 18 metrov višje.
- Bohinjsko jezero predstavlja dom 65 vrstam alg, osmim vrstam mehkužcev in petim vrstam rib.
- Voda v Bohinjskem jezeru se obnovi trikrat letno.
- Več kot tretjina vode priteče v jezero iz podzemnih kraških izvirov pod jezersko gladino na severni strani jezera.

Čelo

Violončelo (ali čelo) je strunsko glasbilo iz družine godal. V sedanji podobi se je oblikovalo v 16. stoletju.

Ime čelo je okrajšava italijanske besede *violoncello*, ki pomeni 'majhen violon'. *Violon* je starejši instrument, ki danes ni več v rabi, gre pa za veliko violo, podobno današnjemu kontrbasu.

Violončelo, ki ga sestavljajo glava, vrat in trup, je približno dvakrat večji od violine. Čelist med igranjem sedi in z nogami oklepa instrument, ki stoji na tleh, naslonjen na kovinsko špico. Kot pri drugih godalih glasbenik iz violončela običajno izvablja tone s potegom loka čez strune.

Eden najbolj znanih svetovnih čelistov in po splošnem prepričanju eden najboljših je Yo-Yo Ma, v Parizu rojen Američan kitajskih korenin. Bil je čudežni otrok, ki je že pri osmih letih nastopil na ameriški televiziji, kasneje pa koncertiral z večino vodilnih svetovnih orkestrrov. Med kritiki velja za najbolj vsestranskega od vseh čelistov, saj preigrava več glasbenih zvrsti.

Čelo ima štiri strune. Tesno je povezan z zahodno klasično glasbo, v zabavni glasbi pa je violončelo redkeje uporabljan instrument.

2Cellos

2Cellos je najbolj znani in najslavnejši slovensko-hrvaški duo na svetu. Vzpon Luke Šulića in Stjepana Hauserja na lestvicah priljubljenosti se je začel leta 2011. Takrat sta na portalu YouTube objavila priredbo skladbe Michaela Jacksona Smooth Criminal, ki si jo je v komaj dveh tednih ogledalo več kot tri milijone gledalcev. Med njimi je bil tudi znani angleški pevec Elton John, ki je osebno poklical Luko in duo povabil, naj se mu pridruži na turneji.

Veliki uspeh tega videa je Luko in Stjepana zapisal v zgodovino najboljših svetovnih čelistov. Povabljena sta bila na številne nastope na največje svetovne odre, sodelovala z mnogimi mednarodno priznanimi glasbeniki in izdala več albumov. Njuni koncerti so vselej razprodani: glasbenemu užitku dveh čelistov se predaja tudi več deset tisoč oboževalcev. Na koncertu, ki je bil v Sloveniji leta 2017, sta prvič nastopila s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija.

Duo 2Cellos trenutno ne ustvarja; Luka in Stjepan sta si vzela čas za počitek, vsi pa si želimo, da se čim prej znova vrneta na odre. Njuna energija je res neizmerna.

2Cellos sta
na koncertnih odrih
doslej navduševala že več kot
deset milijonov poslušalcev,
na portalu YouTube pa imata
več kot 600 milijonov
ogledov.

Atena

Atena je bila grška boginja civilizacije, modrosti, tkanja, obrti in vojaške discipline. Imenovali so jo tudi *Atena Palada*. Je najljubša hči Zevsa in Metide. Legenda pravi, da se je rodila tako, da je skočila iz Zevsove glave, potem ko je požrl njeno mamo. Nekatere najdbe kažejo, da je bila Atena v začetku bodisi sova ali pa ptičja boginja.

Boginja modrosti je slovela kot zmagovita strateginja. V nasprotju z drugimi bogovi, ki so raje domovali v naravi, si je Atena za svoj dom in področje delovanja izbrala mesto. Častili so jo po vsej Grčiji, njeno najljubše mesto pa so bile Atene, na kar kaže tudi njeno ime. V Atenah še vedno stoji njen tempelj, Partenon, ki je eno od največjih svetovnih čudes.

Partenon je najbolj znan ostanek starogrške arhitekture in njen največji dosežek ter eden največjih kulturnih spomenikov na svetu. Bil je svetišče, namenjeno mestni zavetnici, a se je uporabljal predvsem kot zakladnica.

Ateni sta posvečeni sova in oljka. Oljka je simbol miru in očiščenja; ponazarja svetlobo in luč ter moč, zmago in nagrado. Oljni venec je simbol zmagovalcev in tako tesno povezan z boginjo Ateno. Sova pa je povezana z luno in simbolizira dar jasnovidnosti.

Kako se obnašam na smučišču?

Četudi smučišče ni kulturna ustanova, o kakršnih smo pisali v prejšnjih dveh številkah revije Modri Jan, pa tudi tu veljajo pravila lepega in predvsem varnega obnašanja. Smučišče je namreč kraj, kjer lahko hitro pride do poškodb, če se ne držimo osnovnih pravil obnašanja.

- Najprej in najpomembneje: vedno ravnaš tako, da nikogar ne ogrožaš ali mu škoduješ.
- Smučar do 14. leta mora uporabljati zaščitno smučarsko čelado.
- Smučaš tako, da lahko pravočasno ustaviš. Svojo hitrost in način vožnje prilagodiš svojemu znanju, terenskim, snežnim in vremenskim razmeram ter gostoti prometa na smučišču.
- Če prihajaš od zadaj, moraš smer svoje vožnje izbrati tako, da ne ogrožaš smučarjev pred seboj.
- Prehitevanje je dovoljeno iz vseh smeri, če je le razdalja dovolj velika, da vsem omogoča dovolj gibanja.
- Če želiš zapeljati na smučišče ali se ustaviti ter spet zapeljati ali se vzpenjati, se prepričaj v vse smeri, da to lahko storiš brez nevarnosti zase in za druge.
- Izogibaj se ustavljanju na ozkih in nepreglednih delih, če to ni nujno potrebno. Če na takšnem predelu smučišča padeš, se čim prej umakni ali pa opozori nase.
- Če se vzpenjaš ali spuščaš peš, moraš to storiti na robu smučišča.
- Upoštevaj znake in signalizacijo na smučišču.
- Ob nezgodi si dolžan pomagati ali pa vsaj poklicati pomoč.
- Nikoli in nikjer ne smučaj po neoznačenih progah.
- Prepovedan je prehod čez žične ograje in drugače označene razmejitve smučarskih prog od prepadov oziroma nasploh terena, ki ni namenjen smučanju.
- Na smučišču ne vpiješ, ne smetiš in ne uničuješ smučarskih prog s kopanjem snega, delanjem snežnih kupov, snežakov itd.

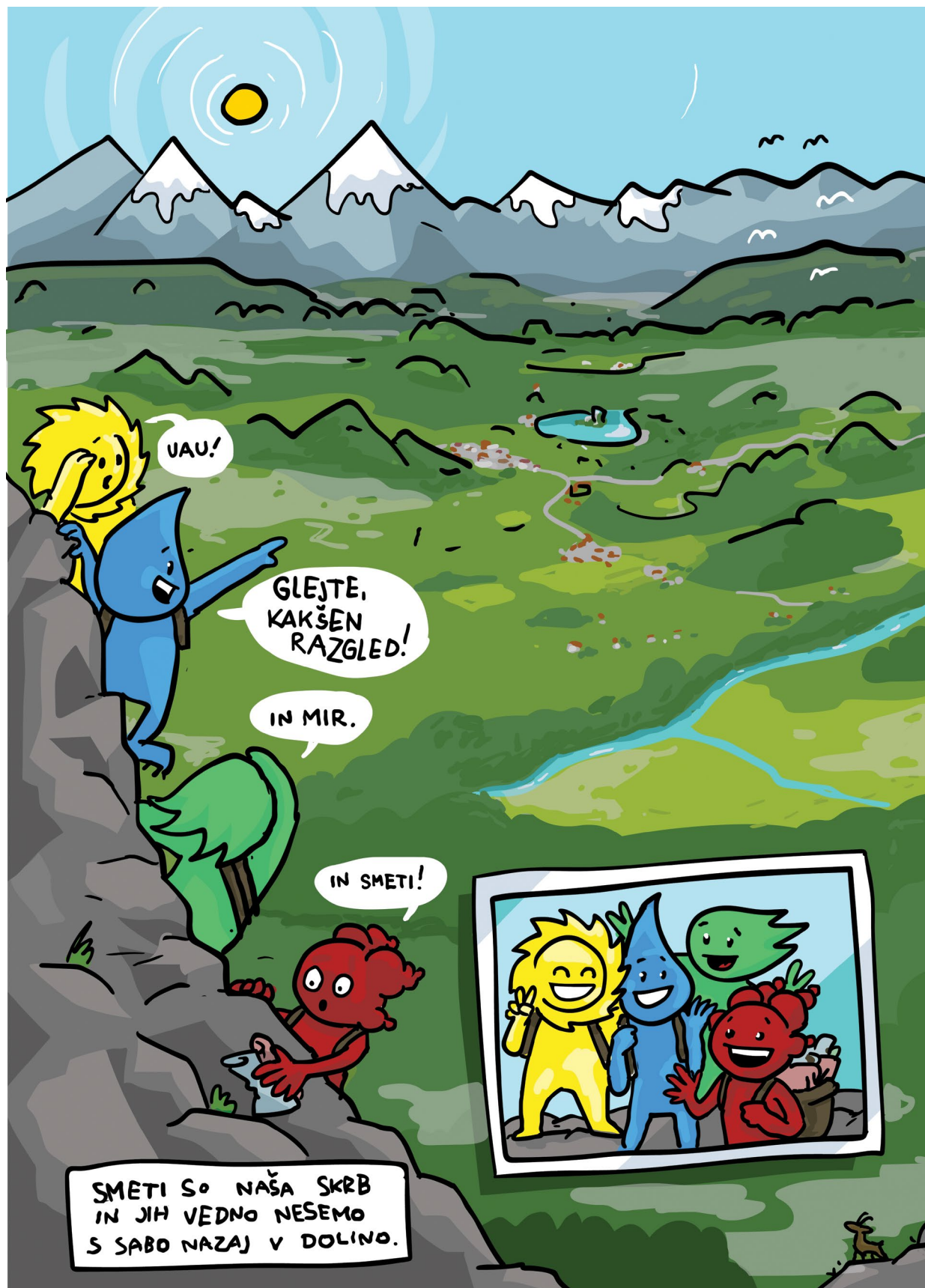

Dodatna pravila za deskarje na snegu:

- *Sprememba smeri:* zaradi omejene stranske vidljivosti pri deskarjih na snegu je pred vsako spremembo smeri zelo pomembno vselej preveriti prostor na levi in na desni.
- *Varovanje deske:* prednjo nogo je treba na desko pripeti z varnostnim jermenom. Samo na tak način lahko preprečimo, da v primeru padca oz. drugega razloga deska ne uide po pobočju in s tem ogrozi varnosti drugih uporabnikov smučišča.
- *Posebna obutev:* raznovrstna stremena (vezi) so vsa prilagojena čevljem za deskanje na snegu. Čevlji za alpsko smučanje so preveč togi in onemogočajo potreben stranski nagib.
- *Žičniške naprave:* vlečnice lahko uporablja samo tisti deskar, ki obvlada deskanje v taki meri, da lahko samostojno uporablja vlečnico. Med vožnjo na vlečnici mora biti zadnja noga odpeta iz vezi in prosta na deski.

Zimske radosti.

Zima že kima, narava pa spi,
Modremu Janu na sneg se mudi.

Puhec v omari še išče odeje,
Sončica raje na soncu se greje.

Le kje pa mudi se ta Packa Rija ...
... Le da ne bo spet kakšna norija!

Prijatelji zbrani, vsi razigrani,
to bo veselo, to bo živ žav.
Vsi zasneženi, razposajeni,
pošiljajo vam zimski pozdrav.

Kdo je ukradel smučarsko skakalnico?

Ooo, prve snežinke! Pa tisto prijetno vznemirjenje, ko se narava počasi spreminja v zimsko pravljico. Vsako leto znova je Modri Jan komaj čakal ta dan. In tudi letos se je pognal k oknu in zadovoljno opazoval dogajanje tam zunaj. „Zima jeee!“ je glasno zaklical sam sebi. In res! Iz ure v uro so bile ceste bolj bele, hribčki vse bolj zaobljeni in strehe obložene s snežno odejo. Do naslednjega jutra se je vas spremenila v pravo zimsko deželo.

Modri Jan je navsezgodaj obul debele škornje, nase navlekel nepremočljive hlače in puhasto jakno ter odgazil naravnost proti Puhčevi hiši. Puhec bi še spal, če ne bi Modri Jan v šipo zalučal majhne kepe, ki je v pršicah pobelila celotno okno in prebudila zaspanca. In tako sta

bila v vasi že dva, ki sta komaj čakala, da se jima pri snežnih avanturah pridruži še kdo. Korak, dva, tri in izza ovinka se je prikazala še Sončica. Prijatelji so jo mahnili naprej in po nekaj stopinjah v snežni odeji so se znašli pred velikim kupom snega, ki je nastal prav ob robu šolskega igrišča. „Huh, tole pa je videti kot prava smučarska skakalnica,“ je modro ugotovil Modri Jan. „Samo steptati jo je še treba, pa bomo že jutri imeli tekmo v smučarskih skokih,“ je dodal Puhec. Beseda je dala besedo, plan je bil narejen. Naslednje jutro bodo s skupnimi močmi steptali velik kup snega in ga spremenili v smučarsko skakalnico.

In prišlo je naslednje jutro. Modri Jan se je prvi odpravil delu naproti. Potem pa šok!

Kup snega je čez noč čudežno izginil. „Le kako? In zakaj?“ si je razbijal glavo. Pa ni trajalo dolgo ... Odgovor na skrivnostno vprašanje se je prikazal kar sam. Lahko si mislite, da je tudi tokrat imela prste vmes Packa Rija. A presenečeni boste, zakaj!

„Zvečer sem se sprehajala tukaj okoli,“ je začela svojo zgodbo. „Slišala sem soseda, kako se hvali, da je kup smeti uspešno skril pod snežno odejo. Pa me prešine, da to ni niti lepo niti prav. Želela sem vsaj enkrat narediti nekaj dobrega, ne da bi ga pred tem polomila. Pa sem pograbila lopato, sneg odmetala na kup, smeti pa pospravila tja, kamor sodijo – na odpad.“ Modri Jan kar ni verjel svojim ušesom in v prijetnem začudenju se ni spomnil drugega, kot da vpraša: „In kje je zdaj kup snega?“ „Ah, ne skrbi, še vedno bomo lahko

skakali. Tamle je, na hribu za šolo. Oblikovali ga bomo po hribu in na pobočju zgradili še večjo in boljšo skakalnico. Na vse sem mislila,“ se je še ponosno pohvalila Packa Rija. „Pa to je fantastično!“ jo je na glas pohvalil Modri Jan in pri tem kar ni mogel skriti navdušenja. Veselil se je, da bodo s prijatelji smučali. Veselil se je tekme v smučarskih skokih. A še najbolj od vsega se je veselil, da se je v vseh teh letih tudi Packa Rija očitno vendarle naučila, kako pomembno je skrbno ravnanje z okoljem.

Zdaj ni bilo več pomembno, kdo bo zmagal v smučarskih skokih. To, da je Packa Rija sama od sebe opravila dobro delo, je bilo zanj največja zmaga, ki si jo je sploh lahko zamislil.

Pa vi? Ste danes že naredili kakšno dobro delo?

Pisma za Modrega Jana

Dragi prijatelji!

Leto je pri koncu z njim pa tudi naše druženje skozi vsa ta poučna leta. Poslavljam se z izborom vaših vedno navdihujočih izdelkov. Hvala, da ste tako čudovito soustvarjali našo revijo!

Irena Jović, 8 let

Eva Jovičić, 7 let

Trina Svetlič König, 8 let

Nik Mlakar, 6 let

Lucija Jurcan, 11 let

Naomi Pižent, 8 let

**Jaka Čibej, vrtec DETELJICA,
skupina PIKE (3–4 let)**

Rešitve revije Modri Jan številka 37

Rešitev Modrega kviza,
stran 35: TRTA

Klara Zupanc, 6 let

Lavra Vezovnik, 6 let

Sonja Katarina Lesjak, 8 let

Zala Potočnik, 7 let

Sara Okorn, 9 let

Zarja Markun, 9 let

Svetovni dan varne rabe interneta

Vsak drugi torek v letu po celem svetu poteka dan varne rabe interneta. Njegov namen je predvsem ozaveščanje mladih in otrok o odgovorni in varni rabi sodobne tehnologije in nenehne dosegljivosti, ki nam jo omogoča svetovni splet.

Na računalniku prebijemo vedno več časa, kar pomeni, da smo vedno več časa lahko izpostavljeni množici ljudi, ki lahko zlorabijo naše zaupanje. Po drugi strani pa lahko z internetom hitro postanemo zasvojeni: izgubimo občutek za čas, lakoto, žejo, druženje.

Zato:

- Spletnih gesel, ki jih uporabljaš, nikoli ne zaupaj nikomur.
- Izberi geslo, ki ga ni lahko uganiti, in ne uporablaj istega gesla za več namenov.
- Nikomur, razen prijateljem, ki jih na spletu lahko prepoznaš oziroma z gotovostjo veš, da so to res oni, ne zaupaj svojih osebnih podatkov: imena, naslova, telefonske številke itd.
- Nikoli ne objavljaš ničesar, kar bi bilo lahko za nekoga drugega žaljivo ali s čimer bi lahko sebe spravil v nevarnost.
- Na svetovnem spletu ne deli svojih fotografij, če to res ni nujno potrebno.

ins@fe

Dan varne rabe interneta je leta 2004 prva obeležila evropska mreža centrov za varnejši internet Insafe.

- Ne nasedaj sporočilom o tem, da si zadel glavno nagrado na nagradni igri, za katero prvič slišiš, in ne odpiraj oglasov za stvari, za katere prvič slišiš. Ne prenašaj na računalnik ali telefon nenavadnih aplikacij ali programov iz neznanih virov.
- Ne odzivaj se na morebitna sporočila ali vabila neznancev. Vsi, ki jih srečaš na spletu, niso to, za kar se predstavljajo. O njih takoj obvesti starše, sploh če vztrajajo, da jim zaupaš osebne podatke.
- In končno – namesto da cele ure prebiješ za računalnikom, pojdi raje ven. Na sprehod, na igro nogometa, z rolerji do prijatelja. Ali pa preberi dobro knjigo. Verjemi, občutek bo neprimerno boljši.

POZITIVNA ENERGIJA NARAVE

Skupina HSE je največji slovenski proizvajalec in trgovec z električno energijo. Kot zaupanja vreden partner stremimo k ustvarjanju trajnih in trdnih poslovnih odnosov. Zato tako domačim kot tujim odjemalcem zagotavljamo varno, zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo. Ker se zavedamo vloge pri ustvarjanju prijazne prihodnosti, znanje usmerjamo v iskanje optimalnih rešitev iz okolju prijaznih, obnovljivih virov. Za energijo, ki bo poganjala domišljijo naslednjih rodov.

Modri Jan
www.modri-jan.si

hse
Moč energije

www.hse.si